

فصل اول

كليات

1-1- موقعيت جغرافيايي

محدوده مورد مطالعه در 40 كيلومتری جنوب سوريان واقع شده و وسعت آن حدود 400 كيلومتر مربع است. از شمال باختری به كوه ختابان، از جنوب باختری به روستای ابوتربه، از جنوب خاوری به يال جنوبي كوه بابازيد و از جنوب به محدوده اعلا كوه محدود می گردد.

1-2- راههای دسترسی

این منطقه در واقع قسمتی از بخش سرچهان (كره ای) به حساب می آید. دسترسی به منطقه از دو طریق امکان پذیر است. یکی از مسیر شهرستان دره بيد به سوريان و بالاخره كوپان و دیگری از مسیر قادرآباد و باغ صفا به شاه رستم و روستای كوپان است. راههای موجود در سطح منطقه عموماً خاکی و شوسه است. (نقشه 1-1)

1-3- وضعیت معیشتی

اهالی منطقه عموماً کشاورز بوده و از راه کشاورزی و دامداری امرار معاش می نمایند. یکی از منابع درآمدی مردم در این ناحیه، فروش گردو می باشد، گردوی این منطقه یکی از

كلييات

مرغوبترين گردهاى ناحيه فارس است. در سطح منطقه فقط در گوشه جنوبى و در اعلا كوه است كه فعاليت معدنى بيشتر بصورت سنگهاى ساختمانى و تزئينى و نما در حال بهره بردارى بوده و فعال مى باشد. در ديگر نقاط اين منطقه كمتر مى توان بهره بردارى هاى معدنى را مشاهده نمود.

4-1- آب و هوا

اين محدوده، منطقه اى است نسبتاً كوهستانى كه هواى آن در تابستان تقريباً ملايم و در زمستان نسبتاً سرد است. در زمستان داراى كمينه حرارتى منهاى 13 درجه و در تابستان داراى بيشينه حرارتى 30 درجه است. از نظر محيط زيست، بخشى از آن از مناطق شكار ممنوع و حفاظت شده به حساب مى آيد. چشمه هاى متعدد و هواى خنك آن در تابستان موجب گرديده تا مردم در ايام تعطيل در مكان هاى مختلف آن به استراحت مشغول باشند. ميانگين بارندگى ساليانه در اين ناحيه چيزى حدود 250 ميليمتر است.

5-1- مطالعات گذشته و تاريخچه بهره بردارى

از مطالعات زمين شناسى در سطح منطقه مى توان به نقشه هاى زمين شناسى به مقياس 1:250.000 اقليد و همچنين نقشه زمين شناسى به مقياس 1:100.000 سوريان اشاره نمود. اين نقشه ها توسط سازمان زمين شناسى و اكتشافات معدنى كشور تهيه، چاپ و منتشر شده است. از مطالعات اكتشافى در محدوده مورد مطالعه نيز مى توان به عمليات اكتشافات چكشى در ورقه يكصدهزارم سوريان توسط سازمان زمين شناسى و اكتشافات معدنى كشور (جان

كلييات

نثاری، 1376) اشاره نمود که در آن برای اولین بار این لاتریت های نیکل دار شناسائی و معرفی شده اند. از معادن بهره برداری شده در سطح منطقه میتوان به معادن سنگهای ساختمانی و نما در ناحیهٔ اعلاکوه اشاره کرد که در حال حاضر بعد از مدت کوتاهی به علت عدم قواره دهی و برش خواری مناسب، تعطیل است. آهکهای ائوسن و الیگوسن خوراک دهندهٔ معادن سنگهای ساختمانی و نما در سطح منطقه هستند.

6-1- شیوهٔ مطالعات

مطالعات در سه مرحله به شرح زیر صورت پذیرفته است:

مرحلهٔ اول: شامل بررسی های اجمالی و انجام پیمایش های اکتشاف چکشی به صورت عمود بر راستای واحدهای ساختاری و با هدف شناخت مناطق امید بخش بمنظور معرفی آن مناطق برای مطالعات جدی تر صورت پذیرفته است. در همین راستا تعداد 40 نمونه سنگی و لاتریتی با هدف بررسی های آزمایشگاهی مختلف و بیست نمونهٔ سنگی با هدف مطالعات کانی شناسی، مقاطع صیقلی و پتروگرافی گرفته شد که مورد آزمایش، مطالعه و سپس تعبیر و تفسیر قرار گرفتند.

مرحلهٔ دوم: بعد از بررسی نتایج مطالعات آزمایشگاهی و تلفیق آن با داده های صحرایی، مناطق امیدبخش مشخص شد و سپس با تأیید کارفرما، ادامهٔ کار با انجام حفریات به صورت ترانشه و چاهک، استمرار یافت. در نهایت نمونه های مربوطه به جهت انجام بررسی های آزمایشگاهی و مطالعات پتروگرافی، مقاطع صیقلی و کانی شناسی از محل حفریات اخذ گردید.

كليات

مدار ك مورد استفاده در اين مطالعات شامل چهار برگ نقشه توپوگرافي به مقياس 1:50.000 و نقشه توپوگرافي اقليد به مقياس 1:250.000 همراه با نقشه زمين شناسي سوريان به مقياس 1:100.000 بوده است.

7-1- زمين ريخت شناسي

محدوده مورد مطالعه منطقه اي است كوهستاني كه تقريباً از نقاط مرتفع منطقه محسوب مي گردد. سه واحد عمده قابل بررسي و بحث است كه به شرح زير بيان ميگردد.

واحد A: عمدتاً ارتفاعات را تشكيل داده و شامل آهك هاي ستيج ساز با خط الرأس كشيده و مضرس است. سطوح توپوگرافي آن ناهموار، زبر، خشن و با شيب زياد است. به فرسايش مقاوم بوده و در نقاط پرشيب، كمی فرسايش پذير است.

واحد B: اين واحد در سطح منطقه از گسترش چشمگيري برخوردار است. بصورت تپه ماهوري و گاه مرتفع مي باشند. سطوح توپوگرافي آن صاف و هموار و با قلل گرد و مدور همراه هستند. از نظر حساسيت به فرسايش جزء دسته سنگ هاي نيمه مقاوم تا حساس به حساب مي آيند. تركيب سنگ شناسي آن بيشتر ميكروكنگومرا، ماسه سنگ و شيل ماسه اي، گاهاً همراه با رگه هاي سيليسي روشن تا چرك آهندار هستند.

واحد C: در پايين دست واحد B واقع شده و عمدتاً داراي ريختار پادگانه آبرفتي و دشت هاي دامنه اي با شيب ملايم است. اين واحد معمولاً زير كشت كشاورزي بصورت ديم است.

كليات

8-1- زمين شناسي عمومي

محدوده مورد مطالعه در نگاه كلي داراي راستاي شمال باختری- جنوب خاوری می باشد. کلیه واحدهای ساختاری، عناصر تکتونیکی و دیگر پدیده های زمین شناسی از همان راستا تبعیت می نمایند. از شمال به کمپلکس سوریان و از جنوب به دشت کره ای محدود می گردد. این محدوده بصورت یک پیکره پر تحرک بوده و کلیه واحدهای سنگی یا نابرجا و یا ارتباطی تکتونیکی با یکدیگر دارند. محدوده مورد مطالعه، حدوداً در محل برخورد گاه دو واحد ساختاری سندج- سیرجان در شمال و زاگرس مرتفع در جنوب واقع شده است. کهن ترین واحدهای سنگی شامل سنگهای الترامافیک تا مافیک متعلق به پوسته اقیانوسی نئوتتیس به سن کرتاسه بالائی است که به وسیله رسوبات پیشرونده پالئوسن پوشیده شده اند. بنظر می رسد قبل از پیشروی حوضه رسوبی پالئوسن، در یک مرحله با پسروی و خروج حوضه کرتاسه بالائی از آب و تغییر رژیم آب و هوایی به گرم و حاره ای مواجه بوده ایم که نتیجه آن شکل گیری واحد لاتریتی با خاستگاه سنگهای افیولیتی است که در مجموع محور بحث این مطالعات می باشد. مناطق مورد بحث در این مطالعات عموماً پهنه های تکتونیکی زاگرس خرد شده (Crushed Zone) را شامل می گردد.

سیستم پالئوسن، ائوسن و واحدهای وابسته به آن، در خاتمه با آهک های زیست- تخریبی هم ارز سازند آسماری پوشیده می گردد. آهک های مورد سخن در سطح ناحیه معمولاً چهره ساز بوده و نقاط مرتفع را سامان داده اند.

